02314002 számú Jelnyelvi tolmács megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény

1 A javaslatot tevő adatai[1]

1.1 Természetes személy esetén: -

1.1.1 Név:

1.1.2 Lakcím:

1.1.3 E-mail cím:

1.1.4 Telefonszám:

1.2 Nem természetes személy esetén:

1.2.1 Név: **Szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter**

1.2.2 Jogi személy működési formája (cégforma):

1.2.3 Székhely:-

1.2.4 Képviseletre (cégjegyzésre) jogosult személy neve:

1.2.5 Képviseletre (cégjegyzésre) jogosult személy telefonszáma:

1.2.6 Képviseletre (cégjegyzésre) jogosult személy e-mail címe:

1.2.7 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy neve:

1.2.8 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy telefonszáma:

1.2.9 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy e-mail címe:

2 A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

2.1 Megnevezése: Jelnyelvi tolmács

2.2 Ágazat megnevezése: Szociális ágazat

2.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0231 – Idegen nyelvek elsajátítása

3 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés

3.1 Megnevezése: Jelnyelvi tolmács

3.2 Szintjének besorolása

3.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 5

3.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 5

3.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 4

[1] A megfelelő elem kiválasztandó.

4 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése[2]:

4.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.

4.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály: 2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról 8. § (1) bekezdés és a törvény felhatalmazása alapján kiadott 370/2017. (XII.8.) Korm.rendelet.

5 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A jelnyelvi tolmács akadálymentesítési feladatokat lát el a siket, siketvak, nagyothalló és halló személyek között. Szimultán és konszekutív technikával, személyes jelenléttel tolmácsol magyar jelnyelvről hangzó magyar nyelvre, illetve hangzó magyar nyelvről magyar jelnyelvre. Ha az ügyfelek eltérő helyszínen vannak, a feladatot telefon- és videóalapú távtolmácsolás keretében látja el. Írásos szöveget jelnyelvre adaptál, jelnyelvi megnyilatkozásról írásos változatot készít. Hallássérültek számára írótolmácsolást és orális tolmácsolást végez. Tevékenységét az igénybe vevők nyelvi kompetenciájához igazítja, a digitális eszközöket és kommunikációs programokat használja. A tolmácsolás kiterjed a közigazgatás, bíróság, rendőrség, oktatás, képzés, egészségügy, foglalkoztatás, egyházi, kulturális, szakmai, közművelődési, sport és szabadidős eseményekre, illetve az önálló életvitel támogatására is. A hangzó és a jelnyelvi kultúra között kulturális megfeleltetést végez. A munkáját elkötelezetten, hivatástudattal, szöveghűségre törekedve végzi. Pártatlan, betartja a szakmai illetékesség szabályait és a Magyar jelnyelvi Tolmácsok Etikai Kódexe előírásait. Munkáját az adatvédelmi irányelveknek megfelelően, az előírások szerint dokumentálja, felelős a tudomására jutott adatok, információk megőrzéséért és kezeléséért.

[2] A megfelelő elem kiválasztandó.

6 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

6.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -

6.1.1 Az oltalom típusának megjelölése: -

6.1.2 Nyilvántartó hatóság: -

6.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma: -

7 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

7.1 Iskolai előképzettség[3]:

- érettségi végzettség

7.2 Szakmai előképzettség:

- B1 szintű magyar jelnyelvi vizsga tanúsítvány
- A képzésre szakmai alkalmassági vizsgával lehet jelentkezni, ahol szóbeli és írásbeli feladatok segítségével felmérik a jelentkező magyar jelnyelvi és magyar nyelvi kompetenciáit: magyar jelnyelvi szövegértés; magyar jelnyelvi és magyar nyelvi nyelvhelyesség; magyar nyelvi íráskészség és beszédkészség;

7.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: nem szükséges

7.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: –

8 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszáma (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a <u>modulonként</u> meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

8.1 Minimális óraszám: 1000

8.2 Maximális óraszám: 1100

9 A szakmai követelmények leírása:

9.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Hangzó magyar nyelvről magyar jelnyelvre és ma-	Ismeri a fordításelmélet alapjait, a megértés, értelme-	Munkáját elkötelezetten, magas szintű hivatástudattal vég-	Felelősséget vállal a tolmácsolási tevékenysége

[3] A megfelelő elem kiválasztandó.

	gyar jelnyelvről hangzó magyar nyelvre tolmácsol halló és hallássérült ügyfelek között.	zés, célnyelvi újraszerkesztés szabályait. A forrás- és célnyelv kulturális jegyeit jól ismeri. Ismeri a jelnyelvi tolmácsolás elméletét, a tolmácsolási módokat, helyzeteket, tolmácsolási színtereket, tudja az alapfogalmakat, a tolmácsolás fizikai és pszichés feltételeit. Ismeri a szimultán, a konszekutív és a tömörítő tolmácsolás során alkalmazott tolmácsolási technikákat.	zi.	során végzett munkájáért, melyet a tolmácsolási helyzettől függően egyénileg, párban, vagy teamben végez.
2	Különbséget tesz a tiszta profilú tolmácsolás és a személyi segítés között, ezt a képességét beépíti tolmácsolási munkájába, melyet saját kompetenciahatárait betartva végez.	Ismeri a tiszta profilú tolmácsolás és személyi segítés közötti különbségeket, és ismeri kompetenciahatárait. Ismeri a tolmácsolás elemzésének elméletét, szempontjait, a befolyásoló tényezőket, a tolmácsolás folyamatának modelljeit. Ismeri a tolmácsdiagnosztikai technikákat folyamatos szakmai fejlődése érdekében.	Nyitott az analitikus gondolkozásra.	Önelemzés segítségével önállóan kontrollálja és korrigálja tolmácsolását.
3	Tolmácsolási tevékenységet lát el szimultán és konszekutív módon, személyes jelenléttel oktatásban (közoktatás, szakképzés, felsőoktatás, felnőttképzés) egészségügyi ellátás igénybevétele-	Ismeri az oktatási tolmácsolás sajátosságait, kategóriáit, technikáit, a tolmácsolási módokat, az oktatásszociológia néhány aspektusát, a pedagógusok attitűdjeit és az oktatási színtereket. Ismeri a köznevelési rendszer	A változatos helyszínekhez és körülményekhez rugalmasan alkalmazkodik.	Önállóan kiválasztja az adott tolmácsolási szituációnak megfelelő tolmácsolási módokat, technikákat. Tolmácsolását önállóan, vagy siket jelnyelvi tolmács-

	kor, foglalkoztatási célú és munkahelyen igénybe vett kommunikációs akadálymentesítés során, valamint önálló életvitelt segítő céllal.	intézményeiben, a felsőoktatásban, és felnőttképzésben folyó tolmácsolás szabályszerűségeit.		csal együttműködve végzi.
		Ismeri az egészségügy intézményrendszerét, az alapvető betegjogokat, az emberi test anatómiájának és működésének alapszintű szókincsét. Ismeri az egészségügyi, orvosi témájú jelkincset.	Empatikus készség, tolerancia jellemzi.	
		Ismeri a közigazgatási eljárásrendeket, tolmácsolási folyamatokat, a kapcsolódó jelkincset. Ismeri a közigazgatás felépítését, a tolmácsolás során előforduló ügyfajtákat, azt, hogy hogyan épülnek egymásra a közigazgatási szintek, milyen ügyekben kötelező a jelnyelvi tolmács igénybevétele.	Munkavégzése során elfogulatlan, szakmai alázat jellemzi.	
		Ismeri a munkajogi alapfogalmakat, foglalkoztatási formákat, a munkaerőpiac sajátosságait, a speciális jogviszonyokat, a munkaügyi szervezeteket, a munkavállalók jogait, kötelezettségeit, az álláskeresési módszereket. Ismeri a munkaviszony adózási, biztosítási, egészség- és nyugdíjbiztosítási összefüggéseit, a fogyatékos álláskeresők	Tiszteletben tartja a munka- és hatáskörében vele kapcsolatba kerülők személyiségi jogait.	

		jogait, lehetőségeit.		
4	Tolmácsolási tevékenységet végez szimultán és konszekutív módon, személyes jelenléttel a bíróság, rendőrség, hatóság vagy egyéb közhatalmat gyakorló szervek eljárásai során.	Ismeri a bíróság, ügyészség felépítését, az eljárások rendjét, szintjeit, kapcsolódási pontjait más szervekkel (közigazgatással, rendőrséggel). Ismeri milyen ügyekben kötelező a jelnyelvi tolmács igénybevétele hivatalból.	Munkavégzése során törekszik a magasszintű szellemi, lelki és fizikai állóképességének terhelhetőségének fejlesztésére.	Felelősséget vállal, hogy az általa végzett tolmácsolás megfeleljen a bírósági, rendőrségi tolmácsolás szakmai elvárásainak. Munkáját önállóan, vagy siket jelnyelvi tolmáccsal együttműködve végzi.
		Ismeri a megyeszékhelyeken működő jogsegélyszolgálatok tevékenységét, ismeri a kapcsolódó jelkincset.		
		Ismeri a rendvédelemmel, rendőrséggel kapcsolatos alapfogalmakat, a rendvédelmi rendszer felépítését, az ügyintézés menetét, eljárásrendeket, és a kapcsolódó jelkincset.		
5	Pódiumtolmácsolási feladatokat lát el szimultán módon, személyes jelenléttel nagyobb hallgatóság előtt, konferenciákon, kulturális, egyházi és közművelődési eseményeken. A színpadtechnikai eszközöket felhasználói szinten kezeli.	Ismeri a konferenciatolmácsolás során alkalmazott tolmácsolási módokat és technikákat, a konferenciatolmácsolás színtereit és eseteit, a felkészülés folyamatát, a prevenciós technikákat.	A munkavégzés során megfelelő önkritikát gyakorol.	Jelnyelvi tolmács és siket jelnyelvi tolmács társaival a teamtolmácsolás szabályait betartva dolgozik.
		Ismeri a hivatalos rendezvények etikettjét és protokollját. Ismeri a pár- és team-tolmácsolás elméletét, technikáit, szabályait, a közös munka tipikus területeit, a munkamegosztás folyamatát.		

		Ismeri az egyházi tolmácsolás lehetséges helyszíneit, a hazai felekezetek sajátosságait, a szertartásrendeket, egyházi ünnepeket, szokásokat, a szertartásrendhez illeszkedő tolmácsviselkedést, előkészületi technikákat, egyházi, felekezeti kifejezések jelkincsét.	Tiszteletben tartja mások felekezeti hovatartozását, munkája során a tolerancia és az elfogadás jellemzi.	Munkáját felkészülten önállóan végzi.
6	Személyes jelenléttel végzett, szimultán tolmácsolási feladatokat lát el média felületeken, biztosítva a különböző médiatartalmak hallássérültek általi akadálymentes hozzáférését és hallássérültek médiában történő akadálymentes megjelenését.	Ismeri a média alapfogalmait, műfajait, felismeri a médiában való tolmácsolás helyzetét, feltételeit, körülményeit. Ismeri a hazai és nemzetközi médiahasználati trendeket. Rendelkezik a médiatolmácsoláshoz szükséges kompetenciákkal.	Magas stressztűrés mellett az őt érő pozitív és negatív értékelésekkel szemben is elfogadó.	Felelősséget vállal, hogy az általa végzett tolmácsolás megfeleljen a médiatolmácsolás szakmai elvárásainak. Munkáját önállóan, vagy team munkában saját kompetenciahatárait betartva végzi.
		Ismeri az élő műsor, a felvett anyag, az interjú, a sajtótájékoztató tolmácsolásának jellemzőit, stúdióban/terepen is.		
		Ismeri a kamerába történő tolmácsolás legjellemzőbb nehézségeit, és ezek lehetséges kiküszöbölési módjait.		
7	Videó- vagy telefonalapú bilingvális távtolmácsolást végez okos- és számítástechnikai eszközök, alkalmazások segítsé-	Ismeri a távtolmácsoláshoz szükséges digitális eszközöket és a rajtuk futó, telefonálást és videókommunikációt támogató programokat.	Tolmácsolás során pozitív attitűdöt sugároz, a tolmácsolás során pártatlan.	Felelős az ügyfelek kérésének megfelelő szolgáltatási határok megtartásáért. Munkáját önállóan, vagy siket jelnyelvi tol-

	gével hallássérültek önálló életvitelét támogatva azokban az esetekben, amikor a halló és hallássérült ügyfél a tolmácstól eltérő helyszínen tartózkodik.	Ismeri a távtolmácsolás menetét, szabályait, a telefonálási szokásokat.		máccsal együttműködve végzi
8	Hangzó magyar nyelvű megnyilatkozást valós időben magyar nyelven írásban közvetít, írótolmácsol hallássérült ügyfelek részére, a hangzó anyag ritmusát követve, szövegszerkesztő szoftver gyakorlott használatával.	Ismeri az írásbeli szövegalkotás, szövegtagolás, lényegkiemelés, szövegegyszerűsítés technikáit. Ismeri az írótolmácsolás, jegyzetelés eseteit és általános szabályait, a jegyzet formai követelményeit. Ismeri a szövegszerkesztéshez szükséges digitális eszközöket és programokat.	Munkája során ügyel a folyamatos, magasszintű koncentrációja fenntartására.	Munkáját önállóan, az írótolmácsolás, jegyzetelés szabályait, formai követelményeit betartva végzi.
9	A magyar jelnyelv szabályait betartva, szöveghűen, magas szintű nyelvtani tudatossággal és nyelvhelyességgel tolmácsol hangzó magyar nyelvről magyar jelnyelvre úgy, hogy szükség esetén kulturális megfeleltetést végez, támogatva halló és hallássérült ügyfelek közötti megértést.	C1 szintű a magyar jelnyelvi tudása, rendelkezik a magyar jelnyelv szerkezetére, nyelvtani sajátosságaira vonatkozó ismeretekkel, ismeri a jelnyelvi szinteket és azok szabályszerűségeit, különös tekintettel a hangzó nyelvektől eltérő nyelvtani jelenségekre. A szintnek megfelelő a jelkincse, ismeri a fonomimikai és daktil abc-t, a korosztályi és területi nyelvjárásokat, regisztereket.	Munkája során törekszik a kommunikációs egyensúly megtartására, a vizuális gondolkodásra.	Önállóan kiválasztja a hallássérült ügyfele nyelvi kompetenciájának megfelelő jelnyelvi kódot, mindig meggyőződik a kommunikáció sikerességéről. Önállóan korrigálja tolmácsolását.

		Ismeri a jelnyelvi laborban használt eszközök és programok működését, hogy képes legyen folyamatosan fejleszteni jelnyelvtudását, jelnyelvi kifejezőkészségét, stílusát, és követni a jelnyelv változásait.		
10	A magyar nyelv szabályait betartva, szöveghűen, jól érthetően tolmácsol magyar jelnyelvről hangzó magyar nyelvre úgy, hogy szükség esetén kulturális megfeleltetést végez, támogatva a halló és hallássérült ügyfelek közötti megértést.	Ismeri a spontán önálló megszólalást segítő technikákat. Ismeri a beszédfejlesztési és retorikai technikákat, tudja a helyes légzéstechnikát, hangképzést, artikulációt, a kifejező, szép beszédmódot, a helyes kiejtést, a beszéd helyes ritmusát, a megfelelő hanglejtést, hangsúlyt, hangszínt, hangerőt. Ismeri a nonverbális kommunikáció (testbeszéd, gesztus, mimika) jelentéstartalmát, eszközrendszerét.	Nyitottan alkalmazkodik a változatos munkakörülményekhez, a nyilvános helyzetekhez.	Munkája során a magyar nyelv szabályait betartva, szöveghűen, jól érthetően tolmácsol, önállóan, vagy team-ben.
11	Írott magyar nyelvű szöveget magyar jelnyelvre fordít, hallássérült ügyfél kérésére.	Ismeri a célnyelvre történő fordítás folyamatát, lépéseit, technikáit. Ismeri a fordítói koncepció kialakításának és megváltoztatásának folyamatát a szövegtípus függvényében, a stílus fordításának problémáit.	Hozzáállását szolgáltatói szemlélet jellemzi.	A célnyelvre történő fordítás technikáit felelősséggel alkamazza. Munkáját önállóan, vagy siket jelnyelvi tolmáccsal együttműködve végzi.
12	Magyar jelnyelvről írott magyar nyelvű változatot készít szabadkéz-	Ismeri a magyar nyelv helyesírási és nyelvhelyességi szabályait.	Toleráns és megértő az ügyféllel szemben.	Munkáját önállóan, az írásbeli műfajok szerkesztésének sza-

	zel vagy szövegszerkesztő program segítségével, hallássérült ügyfél kérésére.	Az írásbeli műfajok szerkesztésének szabályait ismeri.		bályai szerint végzi. Nehezen értelmezhető jelnyelvi szöveg fordításában siket jelnyelvi tolmáccsal együttműködik.
13	Hangzó magyar nyelvről artikulálva szájról olvasási képet biztosít (orális tolmácsolás) hallássérült ügyfél részére.	Ismeri a szájról olvasás technikájának szabályait és az orális tolmácsolási helyzeteket. Ismeri az orális tolmácsolási, a szövegegyszerűsítési technikákat.	Munkavégzése során kommunikációs rugalmasság jellemzi.	Önállóan kiválasztja az ügyfél igényeink megfelelő orális-tolmácsolási technikákat, munkáját önállóan végzi.
14	A siketvak személyek képességeihez és igényeihez igazodva megválasztott eszközökkel és módszerekkel biztosítja a kommunikációs akadálymentesítést a siketvak személyek és a halló társadalom között, az információ tartalmának megváltoztatása nélkül, szükség esetén a kódok között váltva.	Ismeri azokat a speciális kommunikációs módszereket és eszközöket, amiket a siketvak személyek a kommunikáció során használnak. Ismeri azokat a személyi segítéshez szükséges technikákat, amelyek a kommunikációs folyamat során előfordulhatnak.	Tiszteletben tartja a siketvak személy egyéniségét és elfogadja és döntéseit.	A siketvak ügyfél képességeinek és igényeinek megfelelő eszközöket és módszereket önállóan kiválasztja és felelősséggel biztosítja a kommunikációs akadálymentesítést. Munkáját önállóan vagy team-ben végzi.
15	Hallássérült ügyfelek nyelvi kompetenciáját felmérve, a megfelelő nyelvi kódot használja.	Ismeri a hallássérült ügyfelekre jellemző nyelvi kompetenciákat, azok jellemzőit. Ismeri az alacsony nyelvi kompetenciájú személyekkel történő kontaktusteremtés technikáit, kommunikációjuk sajátosságait, a részükre alkalmazott technikákat, lényegkiemelési módokat.	Gyorsan és rugalmasan kezeli a váratlan szituációkat, türelmes kapcsolatteremtésre törekszik, együttműködő.	A hallássérült ügyfél nyelvi kompetenciájának megfelelő jelnyelvi kódot önállóan, vagy siket jelnyelvi tolmács javaslata alapján választja ki. Munkáját önállóan, vagy siket jelnyelvi tolmáccsal együttműködve végzi.

		Ismeri a tömörítő technikákat, a nyelvi, jelnyelvi kódokat.		
16	Felismeri a különböző hallásállapotokból eredő kommunikációs sajátosságokat, és tudását beépíti a tolmácsolási szituációra történő felkészülésbe.	Ismeri a személyiség- és viselkedéslélektan alapfogalmait, a hallássérülés pszichológiai aspektusait és szerepét az egyén személyiségfejlődésében. Ismeri a segítés pszichológiai összefüggéseit, a személyközi kapcsolatok rendszerét.	Tartózkodik a paternalista gondolkodástól.	A tolmácsolási szituációkra felkészül, tolmács társaival megosztja szakmai elméleti és gyakorlati tudását, felhalmozott tapasztalatait.
		Ismeri a hallás és hallássérülés fiziológiáját, anatómiai és élettani jellemzőit.	Belső igénye a munkájához való pozitív és érdeklődő viszonyulás.	
		Ismeri az audiológiai alapfogalmakat, a hallásvesztés okait, fokozatait, a nagyothallás és siketség orvosi kritériumait, a korai felismerés fontosságát, a siketség genetikai tényezőit, a cochleáris implantáció (CI) jellemzőit, érti az audiogram értékeket.		
		Ismeri a nyelvelsajátítás és nyelvi szocializáció szociolingvisztikai aspektusait, a nyelvi sokféleség és a nyelvi repertoár és nyelvi változatok kialakulását, a siket gyermekek nyelvelsajátításának folyamatát, a nyelvi identitás, nyelvi attitűdök, a siketek kétnyelvűségének kialakulását.		

17	Eligazodik és alkalmazkodik a siket közösség szociokulturális közegéhez, megérti a közösség belső dinamikáját.	Ismeri a siket közösség szociológiai, demográfiai jellemzőit, a közösség öszszetételét, kulturális jellemzőit, a közösség kialakulásának történetét. Ismeri a siket identitás, a közösségi szerepek, a közösségi hierarchiák kialakulásának folyamatát.	Szociálisan érzékeny, szolidáris, elfogadó.	Önálló vagy teammunkája során felelősséggel tartozik a Magyar Jelnyelvi Tolmácsok Etikai Kódexe előírásainak betartásáért.
		Rálátással rendelkezik a hazai és nemzetközi hallássérült közösségek önszerveződéseire, szervezeteire.		
		Ismeri a kisebbségszociológia alapfogalmait, a társadalmi egyenlőtlenségek és az előítéletek kialakulásának folyamatát, a társadalmi normák, értékek rendszerét.	Nyitott a kisebbségek megismerésére.	
		Ismeri a kultúrák közti kommunikáció jellemzőit és szabályait, a szubkultúra, másság, kisebbség jellemzőit és hatásait.		
18	A tolmácsoláshoz kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségeit teljesíti és tájékoztatást tud adni az ügyfelek számára a térítéses és térítésmentes tolmácsolás megrendelésének módjáról, menetéről, a tol-	Ismeri a térítésmentes tolmácsolási helyzetek körét, a különféle tolmácsolási területeket.	Előítélet-mentesen végzi munkáját.	Munkáját önállóan végzi, felelősséggel a határidőket betartva.
		Ismeri a munkája során használt dokumentumokat, nyomtatványokat.	Szabálykövető módon vesz részt a munkavégzésben.	Szükség esetén a pénzügyi munkatárs segítségét igénybe veszi.
		Ismeri a tolmácsnyilvántartó rendszer használatát.		

	mácsolási díjakról.	Ismeri a számlázóprogram használatát.		
19	Eligazodik a fogyatékosügyi és a hallássérültek életét érintő jogszabályok és ellátórendszerek körében.	Ismeri a habilitáció, rehabilitáció fogalomkörét, szemléletbeli különbségeit, a fogyatékosság társadalmi megítélésének változásait, történelmi paradigmáit, a szegregáció, integráció fogalomrendszerét. Ismeri a szegregált és az inkluzív oktatás fogalmát, a két oktatási típus különbségeit.	Nyitott az új ismertek befogadására, szakterületén a tájékozottság jellemzi.	Önállóan értelmezi és alkalmazza a szakmáját érintő jogszabályokat.
		Ismeri a hallássérültekkel kapcsolatos szociális ellátó rendszert, a szakszolgálatokat.		
		Ismeri a jelnyelvi törvényt és a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás jogszabályi hátterét, a térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgálatok működési és finanszírozási rendjét.	A fogyatékos személyek önállóságára és önrendelkezésére nyitott szemlélettel végzi munkáját.	
		Ismeri a fogyatékos emberek önrendelkezésére vonatkozó alapelveket.		
20	Munkája során figyelembe veszi és alkalmazza a munkája ellátásához szükséges adatvédelmi és etikai irányelve-	Ismeri a személyes adatok védelmével kapcsolatos adatvédelmi és adatbiztonsági szabályokat.	A védelem alá eső adatok, információk birtokosaként elkötelezett azok megőrzése iránt.	Felelős munkavégzése során és a magánéletében a tudomására jutott adatok, információk megőrzéséért és

	ket.	Ismeri, az etikai fogalmakat, szabályokat, munkájára vonatkoztatott aspektusait, a szakmai etikai kódex rendelkezéseit.	Elfogadja és betartja a jelnyelvi tolmácsok etikai kódexében leírtakat.	kezeléséért.
21	Felismeri és értelmezi a tolmácsolás során keletkező konfliktushelyzeteket, megérti és alkalmazza az énvédelmi technikákat és módszereket. Jelzést ad, segítséget kér szakmai érintettsége esetén. Lelki egészsége karbantartására rekreációs technikákat alkalmaz és gyakorol.	Ismeri a konfliktuskezelési és asszertív technikákat, az énvédő mechanizmusokat, a rekreációs technikákat és módszereket. Ismeri az önismeretfejlesztés technikáit szakmai fejlődése érdekében.	Nyitott önmaga megismerésére és készen áll a folyamatos önfejlesztésre.	Munkája során az önismeretért, önfejlődésért való felelősségvállalás jellemzi.
22	A munkavégzés során alkalmazza a munka- és balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat.	Ismeri a munka- és balesetvédelmi, tűzvédelmi előírásokat.	A munkavégzése során a munka- és balesetvédelmi, tűzvédelmi előírásokat, szabályokat betartja.	Munkára képes és alkalmas állapotban vesz részt a munkavégzésben.

9.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/**nem**[4]

10 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

Magyarországon a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás állami pályázati fenntartású. A keretösszegből országosan 22 jelnyelvi tolmácsszolgálat működik, szolgálatonként 2-3 főállású jelnyelvi tolmács munkatárssal. A 3 budapesti szolgálat a főállású munkatársak mellett „szabadúszó” tolmácsokat is tud foglalkoztatni. Így országosan 60-70 főállású jelnyelvi tolmács rendszeres és 30 „szabadúszó” jelnyelvi tolmács időszakos foglalkoztatását biztosítja a pályázati keret. Jelnyelvi tolmácsolást ezenkívül még a SINOSZ KONTAKT videóalapú tolmácsszolgálatnál tudnak végezni a jelnyelvi tolmácsok. Országos szinten évente-kétévente 10-15 fő képzése, vizsgáztatása fedezi a természetes fluktuációból származó szakemberhiányt. Amennyiben a

[4] A megfelelő válasz aláhúzandó.

végzett jelnyelvi tolmácsok nem tudnak a szakmában elhelyezkedni, és nem használják megszerzett tudásukat, az rohamos tempóban elvész. A jelnyelvi tolmács szakma speciális, komplex tananyagának elsajátítása, a B2 és C1 szintű jelnyelvi kompetencia elérése, az ismeretanyag beépülése 2 éves tanulási folyamat eredménye (melyet megelőz egy 1,5-2 éves jelnyelvtanulási folyamat B1 szintig). Kizárólag olyan képző tudja eredményesen megvalósítani a képzést, amely rendelkezik legalább 10-15 fő magas szintű szakmai végzettséggel rendelkező siket jelnyelvi oktatóval és jelnyelvi tolmács szakmai oktatóval. A jelnyelvi tolmácsképzés minőségi szempontú fejlesztését elősegítheti, ha az innovatív szemléletű siket jelnyelvi tolmácsok képzése is elindulna, és a jelnyelvi tolmácsolás folyamatába bekapcsolódnának a siket jelnyelvi tolmácsok is.

11 A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

11.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről, a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek:

- C1 szintű jelnyelvi vizsga tanúsítvány
- A vizsga megkezdése előtt legalább 30 nappal korábban leadott záródolgozat.
- A vizsga megkezdése előtt legalább 15 nappal korábban leadott portfólió.

11.2 Írásbeli vizsga

11.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A jelnyelvi tolmács foglalkozás szakmai ismeretei

11.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

- A hallássérült közösség szociokulturális jellemzőinek ismeretei
- A hallássérült közösség kommunikációs sajátosságainak ismeretei
- A hallássérült közösséget érintő jogszabályok és ellátórendszerek ismeretei
- A jelnyelvi tolmácsolás etikai ismeretei
- A jelnyelvi tolmácsolás elméletének ismeretei
- Hangzó magyar nyelvű megnyilatkozás valós időben történő lejegyzése

Az írásbeli vizsga az alábbi vizsgarészeket tartalmazza:

A. Fogalommeghatározó és feleletválasztó feladatokat tartalmazó tesztlap
- Fogalom meghatározása (5 darab definíció kifejtése).
- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a megfelelő választ, illetve annak betűjelét.) (5 darab kérdés megválaszolása).

B. Elemző és feleletalkotó esszé írása
- Esetleírás alapján etikai szempontú 10-15 soros elemző esszé írása
- Kérdés alapján 10-15 soros kifejtős feleletalkotás

C. Hangzó magyar nyelvű megnyilatkozás valós időben történő lejegyzése

- Rögzített 5 perces hanganyag alapján a hangzó magyar nyelvű szöveg valós időben történő lejegyzése szövegszerkesztő program segítségével.

11.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

11.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 20 %

11.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A. Fogalommeghatározó és feleletválasztó feladatokat tartalmazó tesztlap értékelése megoldókulcs alapján történik. – 35 pont

- Fogalom meghatározása (5 darab definíció kifejtése). – minden helyes válasz 4 pontot ér
- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a megfelelő választ, illetve annak betűjelét.) (5 darab kérdés megválaszolása). – minden helyes válasz 3 pontot ér

B. Elemző és feleletalkotó esszé írása – 45 pont (20 + 25 pont)

- Esetleírás alapján etikai szempontú 10-15 soros elemző esszé írásának értékelési szempontjai:
  - Tartalmi minőség, állítások megfelelő száma, tárgyi pontosság, szaknyelv alkalmazása, tájékozottság, feladat kifejtettsége – 10 pont
  - Problémaérzékenység, érvekkel alátámasztása – 5 pont
  - Gondolatgazdagság – 5 pont

- Kérdés alapján 10-15 soros kifejtős feleletalkotás értékelési szempontjai:
  - Tartalmi minőség, állítások megfelelő száma, tárgyi pontosság, szaknyelv alkalmazása, tájékozottság, feladat kifejtettsége – 10 pont
  - Problémaérzékenység, érvekkel alátámasztás – 5 pont
  - Gondolatgazdagság – 5 pont
  - Nyelvi igényesség, stílus, szókincs, kifejezésmód – 5 pont

C. Hangzó magyar nyelvű megnyilatkozás valós időben történő lejegyzése – 20 pont

Értékelési szempontok:

- Szöveg koherenciája, szövegszerkezet, felépítése – 5 pont
- Helyesírás és nyelvhelyesség, nyelvi igényesség, stílus – 5 pont
- Lényegkiemelés, gépelési tempó – 5 pont
- Program használata, alaki, formai követelményeknek megfelelés – 5pont

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik. Az egyes feladattípusok aránya és értékelése:

- Fogalom meghatározás: 20%
- Egyszerű feleletválasztás: 15%
- Esetleírás alapján etikai szempontú elemző esszé: 20%

- Kérdés alapján kifejtős feleletalkotás: 25%
- Hangzó magyar nyelvű megnyilatkozás valós időben történő lejegyzése: 20%

11.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 60%-át elérte.

11.3 Projektfeladat

11.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A jelnyelvi tolmács foglalkozás szakmai ismeretei és gyakorlata

11.3.2 A vizsgatevékenység részeinek leírása:

A) Portfólió bemutatása magyar jelnyelven

A vizsgázó valósidejű jelnyelvi prezentáció keretében bemutatja a személyes érdeklődését és motivációját a jelnyelvi tolmács szakma iránt, valamint a képzés során készült portfólióját.

A portfóliónak tartalmaznia kell legalább 4 videófelvételt, mely a képzés gyakorlati helyszínein saját jelnyelvi tolmácsolási gyakorlatairól készült, valamint a 80 órás terepgyakorlata során készített terepgyakorlati megfigyelési naplóját. A felvételek között kötelezően egy 5 perces szimulált orális tolmácsolási szituációnak és egy 5 perces valós oktatási tolmácsolási szituációnak kell lennie.

A prezentáció során elemezze az oktatási tolmácsolási szituációt tolmácsolási dilemmák (fordítási kérdések, attitűd, felkészülés) és hibaelemezési szempontok szerint (tartalmi, nyelvi, szakmai hibák és kiküszöbölési lehetőségek, jó megoldások a tartalom átadásában, a választott tolmácsolási technikákban, egyéb szakmai megoldásokban.). A prezentáció során elemezze a terepgyakorlati megfigyelési naplójában rögzített egyik tolmácsolási szituációt esetelemzési szempontok alapján.

A portfóliót a vizsgázó előzetesen megküldi a vizsgaszervező számára a vizsga előtt legalább 15 nappal.

B) Záródolgozat bemutatása jelnyelven

A záródolgozat témája szabadon választható, de kapcsolódjon a jelnyelvi tolmácsolás olyan szakmai feladataihoz, szervezéséhez vagy a szolgáltatást igénybe vevő hallássérült populációhoz, amelynek van a jelnyelvi tolmács munkában gyakorlati vonatkozása (pl. tolmácsszolgálatok működése, jelnyelvészet, nemzetközi tolmácsolás, etikai dilemmák, siket kultúra és siket közösség).

A záródolgozat tartalma továbbá a záródolgozat szinopszisának jelnyelven történő előadása egy 5 perces videófelvételen.

A záródolgozat formai követelményei: 12-es betűmérettel, 1,5 sorközzel, sorkizárt szöveggel, Times New Roman betűtípussal készüljön, a forrásmegjelölés szabályos és egyértelmű legyen; tartalmazza a felhasznált szakirodalmat; a hipotézist és annak értékelését; tagolása legyen áttekinthető; szakmai nyelvezettel, a magyar nyelv helyesírási szabályai szerint íródjon. A záródolgozat terjedelme mellékletek nélkül minimum 20 és maximum 30 oldal. A záródolgozat benyújtása elektronikus formában történhet, legalább 30 nappal a vizsga megkezdése előtt.

A vizsgabizottság a vizsgázó számára minimum 3, maximum 5 kérdést küld a záródolgozathoz kapcsolódóan, a vizsgát megelőzően legalább 2 nappal, melyet a vizsgázó a vizsgán szakmai ismeretei, szakirodalmi, kutatási eredmények bemutatásával vagy személyes tapasztalatok alátámasztásával válaszol meg. A vizsgarész során szakmai beszélgetésre kerül sor a vizsgázó és a vizsgabizottság között magyar jelnyelven.

C) Magyar nyelvű hanganyag szimultán jelnyelvi tolmácsolása

A kihúzott sorszámhoz tartozó rögzített magyar nyelvű hanganyagot a vizsgázó C1 szintű jelnyelvi kompetenciával, valós időben szimultán tolmácsolja a vizsgabizottság tagjainak. Az 5 perces hanganyag egyszemélyes narratíva, mely összetett mondatokat, idegen szavakat, szakkifejezéseket, számokat is tartalmaz.

A vizsgázók létszámának legalább 50%-át kitevő darabszámú rögzített vizsgafeladatot kell létrehozni, melyeket sorszámmal kell ellátni. A vizsgázó a vizsgafeladat megkezdésekor húz egy sorszámot, a kihúzott sorszámon a hangzó nyelvi megnyilatkozás témája megnevezésre kerül.

D) Magyar nyelvű hanganyag konszekutív tolmácsolása jelnyelven

A kihúzott sorszámhoz tartozó magyar nyelvű hanganyagot – mely egy élő felolvasott szöveg – a vizsgázó részletekben, a „felolvasó” ritmusát követve valós időben, konszekutív tolmácsolja, C1 szintű jelnyelvi kompetenciával, a vizsgabizottság tagjainak. Az 5 perces hanganyag egyszemélyes narratíva, mely összetett mondatokat, idegen szavakat, szakkifejezéseket, számokat, is tartalmaz.

A vizsgázók létszámának legalább 50%-át kitevő darabszámú írott szövegű vizsgafeladatot kell létrehozni, melyeket sorszámmal kell ellátni. A vizsgázó a vizsgafeladat megkezdésekor húz egy sorszámot, a kihúzott sorszámon a szöveg témája megnevezésre kerül.

E) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvű szimultán tolmácsolása

A kihúzott sorszámhoz tartozó vizuális felvétel jelnyelvi anyagát valós időben, hangzó magyar nyelven tolmácsolja a vizsgabizottság tagjainak. A tolmácsolás megkezdése előtt a vizsgázó a jelnyelvi anyagot egyszer megtekinti.

Az 5 perces rögzített vizuális C1 szintű jelnyelvi anyag olyan egyszemélyes narratíva, mely számokat, fonomimikai és daktil abc jeleit, idegen szavak, szakkifejezések jelnyelvi megfelelőjét is, valamint a siket kultúrából merített sajátos jelkapcsolatokat is tartalmazza.

A vizsgázók létszámának legalább 50%-át kitevő darabszámú rögzített jelnyelvi vizsgafeladatot kell létrehozni, melyeket sorszámmal kell ellátni. A vizsgázó a vizsgafeladat megkezdésekor húz egy sorszámot.

F) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi tömörítő tolmácsolása

A kihúzott sorszámhoz tartozó összesen 5 perces, mely 1 perces szakaszokban rögzített vizuális felvétel C1 szintű, egyszemélyes narratíva vagy párbeszéd, jelnyelvi anyagát megtekinti a vizsgázó, a megtekintés során jegyzetet készíthet (adatok feljegyzése). A megtekintés után hangzó magyar nyelven, szakaszonként tolmácsolja a vizsgabizottság tagjainak, nyelvi tömö-

rítést alkalmazva, az adatok pontosságának megtartásával. A tolmácsolás megkezdése előtt a vizsgázó a jelnyelvi anyagot egyszer megtekinti.

A vizsgázók létszámának legalább 50%-át kitevő darabszámú rögzített jelnyelvi vizsgafeladatot kell létrehozni, melyeket sorszámmal kell ellátni. A vizsgázó a vizsgafeladat megkezdésekor húz egy sorszámot.

G) Bilingvális tolmácsolás

A kihúzott sorszámhoz tartozó témájú szimulált tolmácsolási helyzetben megvalósuló párbeszéd tolmácsolása jelnyelvről hangzó magyar nyelvre és hangzó magyar nyelvről jelnyelvre, szimultán módon, alkalmazkodva a résztvevők ritmusához, kommunikációs igényeihez.

A vizsgázók létszámának legalább 50%-át kitevő darabszámú párbeszédes szituációs vizsgafeladatot kell létrehozni, a szituációk leírásával, melyeket sorszámmal kell ellátni. A vizsgázó a vizsgafeladat megkezdésekor húz egy sorszámot, a kihúzott sorszámon a tolmácsolási szituáció rövid leírását a vizsgázó elolvashatja

A párbeszéd résztvevői a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége - mint szakmai szervezet - által felkért szereplők.

11.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

A) Portfólió bemutatása magyar jelnyelven: 25 perc

B) Záródolgozat bemutatása jelnyelven: 15 perc

C) Magyar nyelvű hanganyag szimultán jelnyelvi tolmácsolása: 5 perc

D) Magyar nyelvű hanganyag konszekutív tolmácsolása jelnyelven: 5 perc

E) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi szimultán tolmácsolása: 10 perc

F) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi tömörítő tolmácsolása: 15 perc

G) Bilingvális tolmácsolás: 15 perc

11.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 80%

A) Portfólió bemutatása magyar jelnyelven: 20%

B) Záródolgozat bemutatása jelnyelven: 10%

C) Magyar nyelvű hanganyag szimultán jelnyelvi tolmácsolása: 15%

D) Magyar nyelvű hanganyag konszekutív tolmácsolása jelnyelven: 10%

E) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi szimultán tolmácsolása: 20%

F) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi tömörítő tolmácsolása: 10%

G) Bilingvális tolmácsolás: 15%

11.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A) Portfólió bemutatása magyar jelnyelven – 100 pont

- Jelnyelvi megnyilatkozás felépítése, előadói stílus, kifejezésmód, érthető előadásmód – 15 pont
- Lényegkiemelés, összeszedettség, logikus felépítés – 10 pont
- Elemzés során alkalmazott elméleti tudás, szakkifejezések használata – 10 pont
- Helyzetelemzés, lényegkiemelés, elemzőképesség – 10 pont
- Tolmácsolási dilemmák felállítása – 15 pont
- Választott megoldások önértékelése – 10 pont
- Elemzés etikai szempontú értékelése – 15 pont
- Az esetből levont konklúziók, kritikai észrevételek – 15 pont

B) Záródolgozat értékelése és bemutatása jelnyelven – 100 pont

- Téma- és címválasztás, célkitűzés (érdekesség, újszerűség, cím és tartalom összhangja, a célkitűzés realitása és megfogalmazása) – 5 pont
- A dolgozat szerkezete (a dolgozat felépítésének logikája, hangsúlyos részek kiemelése, fejezetek aránya) – 10 pont
- Szakirodalom felhasználása (az összegyűjtött szakirodalom mennyiségi és minőségi megfelelősége, feldolgozásának minősége, hivatkozások pontossága) – 10 pont
- A téma kidolgozása (általános tájékozottság, szaknyelv alkalmazása, elemzés színvonala) – 10 pont
- A dolgozat gyakorlati vonatkozása (tanult elemek és gyakorlati tapasztalatok megjelenése) – 10 pont
- Szinopszis szerkezete, felépítése, nyelvi minősége 10 pont
- A dolgozat külső megjelenése (formai követelmények betartása, helyesírás, nyelvhelyesség, a fogalmazás szabatossága, formázás és kivitel, képek, ábrák, grafikonok, diagrammok megjelenítése) – 10 pont
- A feltett kérdésekre adott válaszok szakmai színvonala, elmélet, szakirodalom beépítése, felkészültség – 10 pont
- Szakmai érvelés színvonala, magabiztos előadás. – 10 pont
- A védés jelnyelvi színvonala, minősége. – 15 pont

C) Magyar nyelvű hanganyag szimultán jelnyelvi tolmácsolása – 100 pont

- Információátadás pontossága, kulcs- és kiegészítő információk, részletek, redundáns elemek átadása – 15 pont
- Beszélő szándékának átadása – 10 pont
- Szövegértés és –értelmezés – 10 pont
- Jelnyelvi kompetencia, nyelvhelyesség, mondatszerkezet, egyeztetés – 15 pont
- Jelkincs (speciális kifejezések, regiszterek, kulturális megfeleltetés, nyelvi kreativitás) – 20 pont
- Jelprodukció (jelkivitelezés, stílus, tempó) 10 pont
- Nonverbális elemek (gesztus, mimika, szájkép) – 5 pont
- Alkalmazott tolmácsolási technikák – 5 pont
- Személyes kompetenciák (kiállás, fellépés, önuralom, metakommunikáció, stresszkezelés, pontosság, állóképesség) – 10 pont

D) Magyar nyelvű hanganyag konszekutív tolmácsolása jelnyelven – 100 pont

- Információátadás pontossága, kulcs- és kiegészítő információk, részletek, redundáns elemek átadása – 15 pont
- Beszélő szándékának átadása – 10 pont
- Szövegértés és –értelmezés – 10 pont
- Jelnyelvi kompetencia, nyelvhelyesség, mondatszerkezet, egyeztetés – 15 pont
- Jelkincs (speciális kifejezések, regiszterek, kulturális megfeleltetés, nyelvi kreativitás) – 20 pont
- Jelnyelvi produkció (jelkivitelezés, stílus, tempó) - 10 pont
- Nonverbális elemek (gesztus, mimika, szájkép) – 5 pont
- Alkalmazott tolmácsolási technikák – 5 pont
- Személyes kompetenciák (kiállás, fellépés, önuralom, metakommunikáció, stresszkezelés, pontosság, állóképesség) – 10 pont

E) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi szimultán tolmácsolása - 100 pont

- Információátadás pontossága, kulcs- és kiegészítő információk, részletek, redundáns elemek átadása – 15 pont
- A jelelő szándékának átadása – 10 pont
- Jelértés, kulturális megfeleltetés – 10 pont
- Nyelvi kompetencia (nyelvhelyesség, nyelvtani szabályok, szórend, egyeztetés, toldalékolás) – 15 pont
- Szókincs, stílus, kifejezések megválasztása, nyelvi kreativitás – 20 pont
- Alkalmazott beszédtechnikai módszerek – 10 pont
- Nonverbális elemek (gesztus, mimika, szájkép) – 5 pont
- Alkalmazott tolmácsolási technikák – 5 pont
- Személyes kompetenciák (kiállás, fellépés, önuralom, metakommunikáció, stresszkezelés, pontosság, állóképesség) – 10 pont

F) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi tömörítő tolmácsolása

- Információátadás pontossága, kulcs- és kiegészítő információk átadása – 15 pont
- A jelelő szándékának átadása – 5 pont
- Jelértés, kulturális megfeleltetés – 10 pont
- Nyelvi kompetencia (nyelvhelyesség, nyelvtani szabályok, szórend, egyeztetés, toldalékolás) – 10 pont
- Szókincs, stílus, kifejezések megválasztása, nyelvi kreativitás – 15 pont
- Alkalmazott beszédtechnikai módszerek – 5 pont
- Nonverbális elemek (gesztus, mimika, szájkép) – 5 pont
- Alkalmazott tolmácsolási technikák – 5 pont
- Lényegkiemelés, tömörítés módja, kihagyás, változtatás, okai, következményei – 15 pont
- Kommunikációt segítő megoldások – 5 pont

- Személyes kompetenciák (kiállás, fellépés, önuralom, metakommunikáció, stresszkezelés, pontosság, állóképesség) – 10 pont

G) Bilingvális tolmácsolás – 100 pont

- Információátadás pontossága, kulcs- és kiegészítő információk, részletek, redundáns elemek átadása – 10 pont
- A kommunikációban résztvevők szándékának átadása – 5 pont
- Szövegértés és –értelmezés, a jelnyelvi megnyilatkozás értése – 5 pont
- Jelnyelvi nyelvhelyesség, nyelvtani szabályok, szórend, egyeztetés – 10 pont
- Nyelvhelyesség, nyelvtani szabályok, szórend, egyeztetés – 10 pont
- Nyelvi kompetencia, szókincs, stílus, kifejezések megválasztása, nyelvi kreativitás – 10 pont
- Jelnyelvi kompetencia, jelkincs, stílus, jelnyelvi kreativitás – 15 pont
- Alkalmazott beszédtechnikai módszerek – 5 pont
- Felkészülés a tolmácsolási helyzetre – 10 pont
- Nonverbális elemek (gesztus, mimika, szájkép) – 5 pont
- Alkalmazott tolmácsolási technikák – 5 pont
- Személyes kompetenciák (kiállás, fellépés, önuralom, metakommunikáció, stresszkezelés, pontosság, állóképesség) – 10 pont

11.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 60 %-át elérte, valamint az alábbi vizsgarészek teljesítése során különkülön is elérte a megszerezhető pontszámok legalább 60 %-át:

C) Magyar nyelvű hanganyag szimultán jelnyelvi tolmácsolása

D) Magyar nyelvű hanganyag konszekutív tolmácsolása jelnyelven

E) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi szimultán tolmácsolása

F) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi tömörítő tolmácsolása

G) Bilingvális tolmácsolás

11.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A 4 fős vizsgabizottság tagjai között 2 fő jelnyelvi tolmács és 2 fő siket jelnyelvi oktató szükséges.

- A jelnyelvi tolmács tagok rendelkezzenek: jelnyelvi tolmács végzettséggel és legalább 5 éves tapasztalattal jelnyelvi tolmácsolásban, legalább 3 éves tapasztalattal jelnyelvi tolmácsok oktatásában, vizsgáztatásában.
- A siket jelnyelvi oktató tagok rendelkezzenek: felsőfokú képesítéssel, jelnyelvoktatói végzettséggel, jelnyelvoktatásban és vizsgáztatásban szerzett legalább 5 éves tapasztalattal, jelnyelvi tolmácsképzésben szerzett legalább 3 éves oktatói és vizsgáztatói tapasztalattal
- A Bilingvális tolmácsolás **G)** vizsgarészhez szükséges 1 fő jelnyelvhasználó hallássérült „animátor”, aki a siket ügyfél a tolmácsolási helyzetben; valamint egy halló „ani-

mátor”, aki jelnyelvi tolmács végzettséggel rendelkezik. A párbeszéd résztvevői a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége - mint szakmai szervezet - által felkért személyek.

- A magyar nyelvű hanganyag konszekutív tolmácsolása jelnyelven **D)** vizsgarészhez szükséges 1 személy, aki a magyar nyelvű szöveget felolvassa konszekutív módon.
- A vizsgafeladatok videó és hangalapú technikai segédeszközöket igényelnek, ezért 1 fő technikai személyzet biztosítása szükséges.
- A vizsga nyelve a magyar jelnyelv, azonban az alábbi **E)** és **F)** vizsgarésznél a vizsgázó jelnyelvről magyar hangzó nyelvre tolmácsol, ezért szükséges ezeknél a feladatoknál jelnyelvi tolmács jelenléte is, hogy a vizsgabizottság siket tagjai is értékelni tudják a vizsgázó produkcióját:
    - **E)** Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi szimultán tolmácsolása
    - **F)** Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi tömörítő tolmácsolása
- Amennyiben 2 vizsgabizottság dolgozik párhuzamosan, akkor ajánlott a vizsgarészek alábbi arányú felosztása, mert ebben az esetben csak 1 vizsgabizottságba szükséges jelnyelvi tolmácsot biztosítani:
    - „1. számú” vizsgabizottság
        - A) Portfólió bemutatása magyar jelnyelven
        - B) Záródolgozat bemutatása jelnyelven
        - G) Bilingvális tolmácsolás
    - „2. számú” vizsgabizottság:
        - C) Magyar nyelvű hanganyag szimultán jelnyelvi tolmácsolása
        - D) Magyar nyelvű hanganyag konszekutív tolmácsolása jelnyelven
        - E) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi szimultán tolmácsolása
        - F) Jelnyelvi megnyilatkozás hangzó magyar nyelvi tömörítő tolmácsolása

11.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Vizsgabizottságonként:

- laptop, videó és hanganyag lejátszásra alkalmas szoftverrel
- projektor
- vászon
- hangszóró
- asztal személyenként
- szék személyenként
- toll, írólap
- írásbeli vizsgán hanganyag lejátszásra alkalmas szoftverrel feltöltött számítógép

Írásbeli vizsgán fülhallgató minden vizsgaállomáson.

11.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: —

11.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: —–

11.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek:

- A szakmai vizsgabizottság tagjainak delegálására a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége a kijelölt szakmai szervezet.
- A szakmai vizsga sokrétű, időigényes projektfeladatai miatt 1 vizsgabizottság, 1 vizsganapon, maximum 6 fő vizsgázót tud eredményesen értékelni, ezért 6 főnél több vizsgázó esetén vagy 2 vizsganapra kell a gyakorlati vizsgát szervezni, vagy párhuzamosan 2 x 4 fős vizsgabizottságban megtartani a vizsgát. A 2 párhuzamos vizsgabizottságban a munkafolyamatot úgy kell megszervezni, hogy egy adott vizsgarészről minden vizsgázó ugyanabban a bizottságban mutathassa be tanulási eredményeit.

12 A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek

- A jelnyelvi tolmács képzés speciális jellege miatt a képzés kizárólag engedélyezett képzési program alapján indulhat. A képzési programkövetelmények és képzési programok a szociális ágazatért felelős minisztérium egyetértése esetén engedélyezhetők. Az ágazati minisztérium álláspontja kialakításánál figyelembe veszi a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ) – mint a jelnyelvi tolmácsképzés meghatározó szakmai szervezete – véleményét is.
- A képesítő vizsga írásbeli- és projektfeladatait a szociális ágazatért felelős minisztérium a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségével (SINOSZ) együttműködve lektorálja.
- A szakmai vizsgabizottság tagjainak delegálására kijelölt szakmai szervezet a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége.
- A képzés része a 80 órás kötelező terepgyakorlat, amelynek elvégzéséről a résztvevők igazolást kapnak. A 80 óra terepgyakorlat 70%-át (56 óra) jelnyelvi tolmácsszolgálatoknál szakmai gyakorlat keretében, 30%-át (24 óra) jelnyelvi tolmácsszolgálatoknál vagy siket-közösségben vagy hallássérültekkel foglalkozó ellátó helyeken letöltött hospitálás keretében kell letölteni. A terepgyakorlat igazolásának módja: gyakorlatvezető értékelése és igazolása, valamint a terepgyakorlati naplóban történő rögzítés, melyeket a képzőintézmény vezetője fogad el.
- A 9. pont 14. sorában megfogalmazott siketvak személyek részére biztosított kommunikációs akadálymentesítés ismeret oktatása a Siketvakok Országos Egyesülete tananyaga alapján és az általuk delegált oktatóval történhet.